Lietas Nr.C31413414

S P R I E D U M S
L a t v i j a s R e p ū b l i k a s

Rīgā 2015.gada 3.decembrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa:
tiesnese E.Leitāne
ar tiesas sēžu sekretāri E.Kaplunu,
piedaloties prasītājas SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" pārstāvim /pers. A/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" prasībā pret /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ par īres līguma izbeigšanu, izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas un dzīvojamās telpas īres maksas un maksas par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem parāda un nokavējuma procentu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 1.septembrī prasītāja SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk – prasītāja) cēla tiesā prasību pret atbildētājiem /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ (turpmāk arī– atbildētāji), kurā, pamatojoties uz likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 2.panta pirmo daļu, 10.panta otro daļu, 11., $11.^{1}$ un $28.^{2}$pantu, Civillikuma 1587., 1756. un 1765.pantu, lūdz izbeigt 2004.gada 3.janvāra Dzīvojamās telpas īres līgumu Nr./numurs/, kas noslēgts ar atbildētāju /pers. B/; izbeigt lietošanas tiesības un izlikt /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ ar visām viņiem piederošajām mantām no dzīvokļa Nr./numurs/, kas atrodas /adrese/, bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas; piedzīt no /pers. B/ par labu prasītājai maksājumu parādu par īri un saņemtajiem pakalpojumiem par dzīvokļa lietošanu – 4286,24 *euro* apmērā par laika periodu no 2009.gada 1.jūnija līdz 2014.gada 1.augustam; piedzīt no /pers. B/ par labu prasītājai nokavējuma procentus 4286,24 *euro* par laika periodu no 2012.gada 12.septembra līdz 2014.gada 1.augustam; atzīt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā, kā arī no atbildētājiem /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ samaksātos tiesas izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2004.gada 3.janvārī Rīgas pašvaldības uzņēmums bezpeļņas organizācija namu pārvalde „Zemgale" noslēdza ar atbildētāju /pers. B/ telpas īres līgumu Nr./numurs/ par dzīvojamās telpas Nr./numurs/, /adrese/, izīrēšanu uz nenoteiktu laiku.

Ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra valsts notāres 2010.gada 29.decembra lēmumu reģistrēta Rīgas pašvaldības SIA „Zemgale" reorganizācija, nosakot, ka tās saistību un tiesību pārņēmēja ir SIA „Rīgas namu pārvaldnieks".

SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" saskaņā ar 2004.gada 7.oktobra nekustamā īpašuma apsaimniekošanas pilnvarojuma līgumu Nr./numurs/un 2011.gada 5.jūlija dzīvojamo māju pārvaldīšanas līgumu Nr./numurs/apsaimnieko dzīvojamo māju /adrese/.

Saskaņā ar Rīgas domes 2007.gada 12.jūnija lēmumu Nr.2521 "Par dzīvojamo telpu īres maksas noteikšanu Rīgas pilsētas pašvaldības īpašumā vai valdījumā esošajām dzīvojamām mājām, dzīvokļiem un dzīvojamām telpām" tiek piemērota dzīvojamo telpu īres maksa LVL 0,32 jeb EUR 0,46 par vienu dzīvojamo telpu kopējās platības kvadrātmetru mēnesī un ar 2008.gada 1.februāri īres maksa noteikta LVL 0,35 jeb EUR 0,50 , savukārt ar 2008.gada 1.augustu – LVL 0,45 jeb EUR 0,64.

Ar Rīgas domes 2011.gada 29.marta lēmumu Nr.2850 "Par Rīgas pilsētas pašvaldības īpašumā vai valdījumā esošo dzīvojamo telpu īres maksas noteikšanas kārtību" 11.punktu, noteikts, ka "dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumu daļa, kas ir proporcionāla attiecīgās izīrētas dzīvojamās telpas platībai un kuru kalendārajam gadam nosaka attiecīgās dzīvojamās mājas pārvaldnieks". Savukārt saskaņā ar Rīgas domes 2011.gada 29.marta lēmumu Nr.22850 "Par dzīvojamo telpu īres maksas noteikšanu Rīgas pilsētas pašvaldības īpašumā vai valdījumā esošajām dzīvojamām mājām, dzīvokļiem un dzīvojamām telpām" dzīvojamo telpu īres maksa dzīvojamām telpām Rīgas pilsētas pašvaldības īpašumā vai valdījumā esošajās dzīvojamās mājās, kā arī atsevišķiem dzīvokļiem un dzīvojamām telpām veido, - 1) dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumu daļa, kas proporcionāla attiecīgās izīrētās dzīvojamās telpas platībai un kuru kalendārajam gadam nosaka attiecīgās dzīvojamās mājas pārvaldnieks, - 2) peļņa.

Savukārt 2006.gada 12.decembra Ministru Kabineta noteikumi Nr.999 noteic kārtību, kāda dzīvojamās telpas īrnieks un izīrētājs norēķinās ar pakalpojumu sniedzēju par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu.

Prasītāja arī norādījusi, ka īres līguma 2.1.punkts paredz, ka īrniekam ir pienākums savlaicīgi, saskaņā ar rēķinu samaksāt īres maksu un veikt maksājumus par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem, bet atbildētāji maksājumus veikuši neregulāri un nepilnā apmērā.

Atbildētāju parāds par īri un saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem par laika periodu no 2009.gada 1.jūnija līdz 2014.gada 1.augustam ir EUR 4286,24. Parāda apmērs pārsniedz triju mēnešu maksājumu summu un atbildētājiem visu šo laiku ir bijusi iespēja lietot dzīvokli.

Atbildētāji brīdināti par parāda esamību un tā nenomaksāšanas sekām ar 2012.gada 4.decembra, 2013.gada 27.marta un 2013.gada 21.novembra brīdinājumiem, taču brīdinājumos noteiktajā termiņā parāds nav nomaksāts.

Prasībā arī norādīts, ka tā kā atbildētāji jau ilgstoši – kopš 2009.gada 1.jūnija maksājumus veikuši neregulāri un nepilnā apmērā, nav pilnībā samaksājuši dzīvojamās telpas īri un par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem, līdz ar to par laika periodu no 2009.gada 1.jūnija līdz 2014.gada 1.augustam atbildētāju pamatparāds prasītājai ir EUR 4286,24, nokavējuma procenti EUR 4356,18, bet prasītāja lūdz piedzīt nokavējuma procentus par laika periodu no 2012.gada 12.septembra līdz 2014.gada 1.augustam EUR 4286,24, kopā EUR 8572,48.

2014.gada 7.oktobrī tiesā saņemts /pers. C/ paskaidrojums, kurā norādīts, ka atbildētāja kopš 18 gadu vecuma nedzīvo /adrese/, un pēc gada pārcēlusies uz pastāvīgu dzīvi Īrijā. Uzskata, ka nesegtie maksājumi ir /pers. B/ neizpildītās saistības. Vienlaikus vēršot tiesas uzmanību uz apstākli, ka gadiem neuztur kontaktus ar atbildētāju.

Atbildētāji/pers. B/ un /pers. D/ par celto prasību rakstveida paskaidrojumus tiesā nav iesnieguši.

2015.gada 27.maijā tiesā saņemti SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" prasības precizējumi, kuros norādīts, ka atbildētāji pēc prasības celšanas tiesā ir atbrīvojuši dzīvojamo platību, līdz ar to prasība šajā daļā netiek uzturēta. Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 74.pantu lūdz piedzīt no /pers. B/ par labu prasītājai maksājumu parādu par īri un saņemtajiem pakalpojumiem par dzīvokļa lietošanu – 4512,62 *euro* apmērā par laika periodu no 2009.gada 1.jūnija līdz 2015.gada 16.decembrim; piedzīt no /pers. B/ par labu prasītājai nokavējuma procentus 4286,24 *euro* par laika periodu no 2012.gada

12.septembra līdz 2014.gada 1.augustam; atzīt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā, kā arī piedzīt no atbildētājiem /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ samaksātos tiesas izdevumus.

Tiesas sēdē prasītājas pārstāvis /pers. A/ prasību daļā par parāda piedziņu uzturēja saskaņā ar prasības pieteikumā un precizējumos norādītajiem argumentiem. Neuzturēja daļā par īres līguma izbeigšanu un izlikšanu, par ko parakstījās pielikumā pie tiesas sēdes protokola. Papildus paskaidroja, ka 2014.gada 16.decembrī veikta pārbaude, kurā konstatēts, ka atbildētāji atstājuši dzīvojamās telpas, par ko sastādīts akts. Saskaņā ar dzīvojamo telpu īres līgumu un rekomendācijām Rīgas domes uzskaites sistēmā tiek fiksēti ne tikai īrnieki, bet arī ģimenes locekļi, kuriem ir tiesības uz dzīvojamo platību. Ņemot vērā, ka atbildētāji nav vērsušies ar iesniegumu, kas būtu pamats personas izrakstīšanai no reģistra, prasītājas rīcībā nav informācijas, kad dzīvojamās telpas atbrīvotas. Sākot no 2009.gada 1.jūnija maksājumi veikti neregulāri. Pēdējais maksājums saņemts 2012.gada jūnijā. 2015.gada 27.maijā tiesā saņemtajos SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" prasības precizējumos kļūdaini norādīts laika periods, līdz kuram izveidojies maksājumu parāds par īri un saņemtajiem pakalpojumiem par dzīvokļa lietošanu, kas ir 2014.gada 16.decembris. Saskaņā ar līgumu nokavējuma procenti rēķināti – 0,15% dienā. 2014.gada decembrī prasītāja saņēmusi /pers. B/ iesniegumu ar lūgumu slēgt vienošanos, kas nav noslēgta.

Atbildētāji uz tiesas sēdi nav ieradušies, lai gan par tiesas sēdi informēti Civilprocesa likuma 54.panta pirmajā daļā un 56.panta piektās daļā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti uz /pers. C/ deklarēto dzīvesvietas adresi 2015.gada 5.jūnijā, atbildētājiem /pers. B/ un /pers. D/ uz pēdējo zināmo dzīvesvietas adresi, kā arī ievietojot publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Attaisnojošus iemeslus par neierašanos uz tiesas sēdi atbildētāji lietā nav iesniegušas. Tādejādi, nekonstatējot Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā norādītos iemeslus lietas izskatīšanas atlikšanai, tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētāju piedalīšanās tiesas sēdē.

M o t ī v u d a ļ a

Noklausoties prasītājas pārstāvja paskaidrojumus tiesas sēdē un novērtējot tos kopsakarā ar lietā esošajiem pierādījumiem, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 192.panta prasībām tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

No lietas materiāliem pievienotā īres līguma redzams, ka 2004.gada 3.janvārī starp Rīgas pašvaldības uzņēmuma bezpeļņas organizācijas namu pārvalde SIA „Zemgale" kā izīrētāju un atbildētāju /pers. B/ kā īrnieku tika noslēgts Dzīvojamās telpas īres līgums uz nenoteiktu laiku, saskaņā ar kuru atbildētājas lietošanā tika nodots dzīvokļa īpašums Nr./numurs/, /adrese/ (lietas 23.–26.lapa).

Atbildētājai dzīvoklis tika nodots ar dzīvojamās telpas nodošanas un pieņemšanas aktu (lietas 27.-28.lapa).

Kā redzams no lietas materiāliem pievienotā 2004.gada 7.oktobra Nekustamā īpašuma apsaimniekošanas pilnvarojuma līguma Nr./numurs/, Rīgas domes Īpašuma departaments pilnvarojis Rīgas pašvaldības uzņēmumu bezpeļņas organizāciju namu pārvaldi „Zemgale" apsaimniekot Rīgas pilsētas īpašumus saskaņā ar līgumam pievienoto sarakstu, tostarp dzīvojamo māju /adrese/ (lietas 13.–15.lapa).

Savukārt, no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra 2012.gada 25.janvāra izziņas Nr./numurs/redzams, ka 2010.gada 29.decembrī ir izveidota jauna komercsabiedrība SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", apvienojot vairākas komercsabiedrības, tostarp, arī Rīgas pašvaldības sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Zemgale" (lietas 11.-12.lapa). No 2011.gada 5.jūlija Dzīvojamo māju pārvaldīšanas līguma Nr./numurs/ izriet, ka, Rīgas domes Īpašuma departaments pilnvarojis SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" apsaimniekot Rīgas pilsētas īpašumus saskaņā ar līgumam pievienoto sarakstu, tostarp, dzīvojamo māju /adrese/ (lietas 16.-22.lapa). Tādējādi tiesa atzīst, ka prasītāja SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" ir Rīgas pašvaldības sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Zemgale" saistību un tiesību pārņēmēja konkrētajā lietā un tai ir prasījuma tiesības pret atbildētājiem.

Likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 2.pants noteic, ka dzīvojamās telpas īre ir dzīvojamās telpas lietošanas tiesību nodošana citai personai par maksu. Dzīvojamās telpas lietošanas tiesības citai personai var nodot dzīvojamās telpas īpašnieks, valdītājs, kā arī pašvaldība, ja tā atbilstoši likumam „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" uz likumīga pamata ieguvusi attiecīgo dzīvojamo telpu lietojumā. Dzīvojamās telpas lietošanas vienīgais pamats īrniekam vai apakšīrniekam ir dzīvojamās telpas īres vai apakšīres līgums.

Likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 12.pants noteic kārtību, kādā veicami maksājumi. Atbilstoši minēta panta pirmajai, otrajai un trešajai daļai dzīvojamās telpas īres maksa maksājama dzīvojamās telpas īres līgumā noteiktajos termiņos, maksa par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu, maksājama normatīvajos aktos vai dzīvojamās telpas īres līgumā noteiktajos termiņos un kārtībā un obligātais maksājums maksājams dzīvojamās telpas īres līgumā noteiktajā apmērā, termiņā un kārtībā.

Saskaņā ar Dzīvojamās telpas īres līguma 2.punkta nosacījumiem atbildētājai /pers. B/ pielīgta saistība maksāt katru mēnesi norādītajā termiņā īres maksu un maksu par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam par pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Savukārt Civillikuma 1590.pants noteic, ka katrai pusei pret otru ir prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 11.^{1}panta pirmo daļu, pašvaldībām piederošo dzīvojamo telpu īres maksu nosaka attiecīgās pašvaldības dome vai tās pilnvarota institūcija pašvaldības domes noteiktajā kārtībā [..].

Likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 11.^{3}panta pirmajā daļā noteikts, ka dzīvojamās telpas īres līgumā nosakāmi tie pakalpojumu veidi, kurus dzīvojamās telpas lietošanas laikā saņem īrnieks, proti, pamatpakalpojumi, kuri ir nesaraujami saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu (apkure, aukstais ūdens, kanalizācija un sadzīves atkritumu izvešana) un papildpakalpojumi, par kuru sniegšanu izīrētājs un īrnieks vienojušies dzīvojamās telpas īres līgumā (karstais ūdens, gāze, elektrība, garāža, autostāvvieta u.c.) un no kuriem īrnieks var atteikties, divas nedēļas iepriekš rakstveidā brīdinot izīrētāju.

Tādējādi dzīvojamās telpas īres maksas un maksas par pakalpojumiem samaksa ir īrnieka pienākums, un tas attiecināms tikai uz personu, ar kuru nodibinātas īres tiesiskās attiecības likuma „Par dzīvojamo telpu īri" noteiktajā kārtībā un tikai īres tiesisko attiecību pastāvēšanas laikā.

Kā redzams no lietas materiāliem pievienotā parāda aprēķina, parāds par dzīvojamo telpu īri un maksu par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem par laika periodu no 2009.gada 1.jūnija līdz 2014.gada 16.decembrim ir EUR 4512,62 (lietas 32., 33. un 76.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1652.panta 3.punktu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1828.pantu, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu, bet tāpat arī viņam nav jāizpilda sava saistība agrāk, nekā pēc nolikta termiņa notecējuma.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītāja nosūtījusi /pers. B/ 2012.gada 4.decembra brīdinājumu par nodomu vērsties tiesā ar prasību par dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu, izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas un dzīvojamās telpas īres maksas un maksas par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem parāda piedziņu, informējot par kopējām parāda saistībām un lūgusi nekavējoties samaksāt parādu vai arī vienoties par parāda atmaksas grafiku (lietas 34. un 37.lapa).

No prasības pieteikuma izriet, ka atbildētāja /pers. B/ uz minēto brīdinājumu nav reaģējusi un parādu pilnā apmērā nav samaksājusi. Līdz ar to tiesa uzskata, ka atbildētāja nav izpildījusi savas saistības noteiktajā termiņā pēc prasītājas atgādinājuma saņemšanas, kā arī tās nav izpildījusi līdz pat sprieduma taisīšanas dienai un parāds atbilstoši dzīvojamās telpas īres līgumam nav samaksāts, kas dod pamatu uzskatīt, ka atbildētāja ir pieļāvusi saistību izpildes nokavējumu.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Savukārt Civillikuma 1838.pants noteic, ka pienākums pierādīt to, ka samaksa ir izdarīta, ir tam, kas to apgalvo.

Lietā konstatēts, ka atbildētāja /pers. B/ nav izmantojusi savas Civilprocesa likuma 74.pantā paredzētās tiesības, proti, nav sniegusi rakstveida paskaidrojumus, nav cēlusi iebildumus par prasību, nav apstrīdējusi ne savu līgumisko saistību, ne arī prasītājas tiesai iesniegto aprēķinu, kas atspoguļo aprēķināto un atbildētājai apmaksāto rēķinu apmēru, kā arī nav iesniegusi pierādījumus tam, ka izpildījusi savas saistības pret prasītāju, veicot īres maksas un maksas par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu, samaksu. Tāpat atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, kas liecinātu, ka prasītāja pilnībā vai arī kādā daļā nebūtu izpildījusi līgumā pieļigtās saistības – nebūtu nodrošinājusi atbildētāju ar komunālajiem pakalpojumiem, vai, ka atbildētāja nebūtu saņēmusi prasītājas sniegtos pakalpojumus, vai arī nebūtu veikusi dzīvojamās mājas /adrese/, uzturēšanu un apsaimniekošanu. Tādējādi secināms, ka atbildētājai nav pamatotu iebildumu pret prasību, un atbilstoši Civilprocesa likuma 96.panta piektajai daļai prasības pieteikumā norādītie fakti atzīstami par pierādītiem.

Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas norādīto atbildētājas parāda summas apmēru, kā arī parāda esamību, jo atbilstoši Civillikuma 1838.pantam pienākums pierādīt to, ka samaksa ir izdarīta, ir tam, kas to apgalvo. Tādējādi tiesa atzīst, ka no atbildētājas /pers. B/ prasītājas labā piedzenams parāds par dzīvojamo telpu īri un maksa par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu, par laika periodu no 2009.gada 1.jūnija līdz 2014.gada 16.decembrim EUR 4512,62 apmērā.

Prasītājas pārstāvis tiesas sēdē uzturēja prasību arī daļā par nokavējuma procentu piedziņu EUR 4286,24 apmērā, paskaidrojot, ka nav pamata atbildētājas atbrīvošanai no to samaksas, jo sākot no 2009.gada 1.jūnija maksājumi veikti neregulāri un nepilnā apmērā.

Tiesa atzīst, ka šajā daļā prasība apmierināma daļēji.

Civillikuma 1756.pantā ir noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Saskaņā ar Dzīvojamās telpas īres līguma 2.4.punktu līdzēji pieļīguši, ka īres maksas un maksas par pakalpojumiem maksājuma termiņa kavējumu gadījumos par katru nokavēto dienu maksājami nokavējuma procenti 0,15% apmērā no nesamaksātās summas.

Atbilstoši Civillikuma 1753.pantam ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (Civillikuma 844.pants) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Izšķirot civiltiesisku strīdu, tiesai ir tiesības patstāvīgi izvērtēt līguma noteikumus pušu tiesiskās vienlīdzības, tai skaitā, labticīguma aspektā.

Civillikuma 1.pants noteic, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības.

Judikatūrā un tiesu praksē atzīts, ka kavēšanos celt prasību tiesā, ievērojot visus apstākļus, var atzīt par tiesību izlietošanu pretēji Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam, ja kavēšanās tiešā veidā ietekmē līgumsoda apmēra palielināšanos. Šāda rīcība ir viens no argumentiem, kādēļ tiesa var nepiedzīt līgumsodu pilnā, prasītāja lūgtajā apmērā (*Sk. Tiesu prakses apkopojums. Tiesu prakse līgumsodu piemērošanā 2013, kopsavilkuma tēzes*).

Kaut gan prasītāja nav lūgusi piedzīt no atbildētājas līgumsodu un savu prasību daļā par līgumisko procentu piedziņu ir pamatojis uz Civillikuma 1587.pantu, kas reglamentē tiesīgi noslēgtā līguma izpildes pienākumu, tiesa atzīst, ka minēto judikatūras atziņu jāattiecina arī uz nokavējuma procentu apmēru.

Nokavējuma procentu mērķis pretēji līgumsoda mērķim nav sodīt, bet gan mudināt pildīt saistības, konkrētajā gadījumā, tomēr nokavējuma procentiem saskatāma sodošā funkcija. Arī prasības pieteikumam pievienotajā piedzenamās summas aprēķinā (lietas 32.lapa) minētie procenti ir apzīmēti gan kā līgumsods gan kā nokavējuma procenti.

No lietas materiāliem (lietas 33.lapa) redzams, ka atbildētāja maksājumus sāka kavēt jau 2009.gadā, gan neveicot maksājumus vispār, gan veicot tos nepietiekamā apmērā. Neskatoties uz minēto, prasītāja brīdinājumu atbildētājai nosūtījusi 2012.gadā un prasību tiesā cēlusi vien 2014.gadā.

Tiesas ieskatā šāda prasītājas rīcība, ilgstoši neizmantojot tiesības uz maksājumu saņemšanu, tiešā veidā ietekmējusi nokavējuma procentu lielumu.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2012.gada 17.decembra spriedumā lietā Nr.SKC-262/2012, norādījis, ka atbilstoši tiesību doktrīnā izteiktajai atziņai procentu kā atlīdzības par sveša kapitāla lietošanas atvēlējumu vai atdošanas kavējumu galvenā funkcija ir nodrošināt tirgus ekonomikai raksturīgo ekvivalenci, kas ietver pieņēmumu, ka kapitāls parasti nes augļus. Procentiem nedrīkst piedēvēt soda raksturu un jaukt to ar procentos izteiktu līgumsodu. Nokavējuma gadījumā procentu maksāšanas pienākums iedarbojas kā pamudinājums parāda ātrākai nokārtošanai [..]. Civiltiesiskos strīdos pārmērīgi augsti procenti var kalpot par pamatu līguma noteikumu atzīšanai par neatbilstošiem labiem tikumiem. Bez tam, Civillikuma 1.pants par tiesību izlietošanu un pienākumu pildīšanu pēc labas ticības ir saistāms ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.pantu par līgumslēdzēju pušu tiesisko vienlīdzību. Šī panta otrās daļas 5.punkts noteic, ka līguma noteikumi ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, ja tie patērētāju nostāda neizdevīgākā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām.

Pušu attiecības izriet no Dzīvojamās telpas īres līguma, saskaņā ar kuru prasītāja nodrošina atbildētājai /pers. B/ izīrēšanai dzīvojamo telpu un tās apsaimniekošanu, tādējādi sniedzot īriekam (vai patērētājam) pakalpojumu.

Atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 1.punktam, līguma noteikums, kas ir pretrunā likuma 5.pantam atzīstams par netaisnīgu.

Ievērojot minētās tiesību normas un tiesu prakses atziņas, tiesa prasītājas prasījumu daļā par nokavējuma procentu EUR 4286,24 apmērā (0,15 % dienā) piedziņu, vērtē kā neatbilstošu labas ticības principam un atzīst, ka nokavējuma procentu apmērs ir samazināms, lai rastu taisnīgu līdzsvaru abu pušu attiecībām, nosakot tos 10 % apmērā no pamatparāda summas, jeb EUR 451,26, pārējā daļā (EUR 3834,98) prasījums par nokavējuma procentu piedziņu noraidāms.

Prasītājas pārstāvis prasības pieteikuma precizējumos un tiesas sēdē neuzturēja prasību daļā par īres līguma izbeigšanu un atbildētāju /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ izlikšanu no dzīvojamām telpām, līdz ar ko, ievērojot Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktu, kas noteic, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasītājs atteicies no prasības, tiesvedība šajā daļā izbeidzama.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājiem /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ samaksātos tiesāšanās izdevumus.

No lietas materiālos esošiem prasības pieteikuma (lietas 7.-10.lapa) un Iedzīvotāju reģistra datiem (lietas 46.-48.lapa) redzams, ka uz prasības celšanas brīdi dzīvoklī /adrese/, faktiski dzīvojuši un norādījuši to kā savu deklarēto dzīves vietu atbildētāji /pers. B/ un /pers. D/, savukārt /pers. C/ faktiski dzīvojusi un norādījuši kā savu deklarēto dzīves vietu /adrese/.

Ņemot vērā minēto, tiesas ieskatā nav pamata prasītājas samaksāto tiesāšanās izdevumu piedziņai no atbildētājas /pers. C/, un tie ir piedzenami solidāri no atbildētājiem /pers. B/ un /pers. D/.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai, kas noteic, ka pusei, kuras labā taisāms spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli prasījumu apmierinātajai daļai, no atbildētājiem /pers. B/ un /pers. D/ par labu prasītājai attiecīgajā proporcijā piespriežami tiesas izdevumi – valsts nodeva EUR 455,77 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma, paziņojumu, pavēstu nosūtīšanu un izdevumi par sludinājumu teksta publicēšanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" EUR 66,74, kopā EUR 522,51 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu un 42.pantu no atbildētājas /pers. B/ valsts ienākumos piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 24,60 apmērā, jo ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi kopumā sastāda EUR 35,56 (lietas 2.lapa), bet prasītāja, iesniedzot prasību tiesā, samaksājusi EUR 10,96.

Vienlaicīgi saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu nosakāmas prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 procentus gadā no piespriestās, bet nepiedzītās pamatparāda summas, ievērojot Civillikuma 1763.pantu, atbilstoši kuram, procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājai /pers. B/ nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Pārrēķins uz *euro* valūtu veikts pamatojoties uz *Euro* ieviešanas kārtības likumu pēc Latvijas Bankas noteiktā lata piesaistes kursa *euro* - 1 EUR = LVL 0,702804.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 1., 5., 8., 97., 189.-194., 195., 223.panta 4.punktu un 204.[1]pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, maksājumu parādu par īri un saņemtajiem pakalpojumiem par dzīvokļa lietošanu EUR 4512,62 (četri tūkstoši pieci simti divpadsmit *euro,* 62 centi) apmērā, kā arī nokavējuma procentus EUR 451,26 (četri simti piecdesmit viens *euro,* 26 centi) apmērā, kopā piedzenot EUR 4963,88 (četri tūkstoši deviņi simti sešdesmit trīs *euro* 88 centi), kas jāiemaksā vienā no kontiem:

AS /Nosaukums/ konta numurs /konta numurs/;

AS /Nosaukums/ konta numurs /konta numurs/;

AS /Nosaukums/ konta numurs /konta numurs/;

AS /Nosaukums/ konta numurs /konta numurs/;

AS /Nosaukums/ konta numurs /konta numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/, personas kods /personas kods/, solidāri par labu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesas izdevumus: valsts nodevu EUR 455,77, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 66,74, kopā piedzenot EUR 5486,39 (pieci tūkstoši četri simti astoņdesmit seši *euro* 39 centi), kas jāiemaksā vienā no kontiem:

AS /Nosaukums/ konta numurs /konta numurs/;

AS /Nosaukums/ konta numurs /konta numurs/;

AS /Nosaukums/ konta numurs /konta numurs/;

AS /Nosaukums/ konta numurs /konta numurs/;

AS /Nosaukums/ konta numurs /konta numurs/.

Prasību daļā par nokavējuma procentu piedziņu EUR 3834,98 apmērā un tiesāšanās izdevumu piedziņu no atbildētājas /pers. C/ noraidīt.

Izbeigt tiesvedību prasības daļā par dzīvojamās telpas īres līguma izbeigšanu un atbildētāju izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas.

Atzīt SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības par laika periodu no sprieduma izpildes (izsoles dienas) saņemt likumiskos 6% gadā no /pers. B/, personas kods /personas kods/, no piedzītās, bet nesamaksātās pamatparāda summas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 24,60 (divdesmit četri *euro,* 60 centi), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, iemaksas mērķis:21499, civillieta Nr.C31413414.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Dokumenti, kas apliecina valsts nodevas un tiesas izdevumu samaksu, iesniedzami Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2015.gada 17.decembra – Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese E. Leitāne